

N:o 81.

Af Herr Wærn, Carl Fredrik, angående bestämmande af villkoren för lyftande af det statsbidrag, som blifvit anvisadt för åstadkommande medelst kanal och slussar af en förening mellan sjöarne Vestra och Östra Silen.

Sedan Rikets Ständer vid sistlidna riksdag bifallit Kongl. Maj:ts nådiga Proposition derom, att ett statsbidrag af 63,950 R:dr, deraf 12,750 R:dr anslag och 51,200 R:dr lån, skulle beviljas Dalslands kanal-aktiebolag för att, jemntidigt med redan under verkställighet varande arbeten, afsende att åvägabrunga segelled till Wenern ifrån en betydlig del af Dalslands sjösystem, sätta den äfvenledes i detta system ingående sjön Östra Silen i förbindelse med öfriga genom kanaler förbundna vattendrag, så har Kongl. Maj:t, genom nådigt Bref af den 7 sistlidne December, i nåder förklaradt Direktionen för Dalslands kanal-aktiebolag berättigad att af de till utgående under år 1867 afsedda delar af statsbidraget lyfta hela lånebeloppet, 28,000 R:dr, så snart bolagsdirektionen, med företeende af antaget kontrakt och bevis att arbetet påbörjats samt aflemnande af vederbörligen affattad skuldförbindelse, sig derom efter 1867 års ingång hos Fullmäktige i Riksgälds-kontoret annåler; men då Direktionen, för uppfyllande af sistnämnda villkor, i Riksgälds-kontoret anhållit om formulär till skuldförbindelse, så har den 12 dennes det svar å denna anhållan medelats att "jemte skuldförbindelsen bör, innan någon del af den beviljade och anvisade lånesumman får utbekommas, till nämnda Kontor ingifvas sådan borgen eller säkerhetshandling för ifrågavarande förbindelses uppfyllande, som af Herrar Fullmäktige godkännes"; och då, i anledning af denna oförmodade fordran af en säkerhetshandling, som det icke för Direktionen är möjligt att anskaffa, Kongl. Maj:ts nådiga Bref företetts, hvaruti någon sådan säkerhetshandling alldeles icke finnes vara i nåder föreskrifven, har den upplysning blifvit meddelad, att Kongl. Maj:t visserligen, såsom af flera förevisade och på begäran i afskrift lemnade Kongl. Bref syntes, alltid i de fall, der Kongl. Maj:t i nåder funne säkerhet för beviljade lån böra ställas, derom meddelade nådig föreskrift, men att i detta fall det särskilda

Bih. till Riksd. Prot. 1867. 1 Saml. 2 Afd. 1 Band. 11 Häft.

förhållande inträffade, att Rikets Ständer, som vid 1862—1863 års riksdag utförligen bestämt de villkor, på hvilka det då beviljade stora statsbidrag till utförande af Dalslands kanal finge åtnjutas, icke till sitt bifall af det statsbidrag, som vid sistlidna riksdag beviljades för en utsträckning af nämnda kanal, fogat någon bestämmelse derom, huruvida det sednare statsbidraget finge åtnjutas mot samma villkor som det förra eller öfverhufvud meddelat Fullmäktige i Riksgälds-kontoret någon föreskrift om villkoren för nämnda sednare statsbidrag, i följd hvaraf Fullmäktige derpå måste tillämpa de allmänna villkor och föreskrifter, som, der icke bestämmelser eller stadganden äro för de beviljade anslags- och lånesummorna särskildt meddelade, böra vid förekommande frågor rörande dessa anslag och lån iakttagas samt lända till efterrättelse.

Vid efterforskning af förhållandet härmed och anledningen dertill, att Rikets Ständer icke yttrat sig om villkoren för det beviljade statsbidraget, har det befunnits,

att Stats-Utskottet, som vid sistlidna riksdag liktidigt eller den 3 Maj 1866 afgifvit Utlåtanden, N:o 78, angående föreslagna statsbidrag för vägars anläggning m. m. samt kanaler, och N:o 79, med förslag till allmänna villkor och stadganden i afseende på de statsbidrag, som beviljas för väganläggningar, kanaler, m. m., i det förras punkt 26 afstyrkt bifall till Kongl. Maj:ts nädiga Proposition om statsbidrag för kanalen till Östra Silen, och således så väl saknat anledning att föreslå villkor för ett sådant statsbidrags åtnjutande, som äfven att vid förslag till de allmänna villkoren fästa något afseende på huruvida de för nämnda statsbidrag voro tillämpliga eller icke;

att vidare Ridderskapet och Adeln, Preste- och Borgare-Stånden, med afslag å Stats-Utskottets hemställan i N:o 78 punkt. 26, bifollo Kongl. Maj:ts i nämnda punkt omförmälda nädiga Proposition, utan att dervid frågan om villkor för statsbidraget blef föremål för någon behandling; samt

att Stats-Utskottet icke eller sednare upptog sistnämnda fråga till pröfning eller derom afgaf något utlåtande.

Det frångår häraf tydligen, att frågan om villkoren för det statsbidrag, som vid sistlidna riksdag beviljades Dalslands kanal-aktiebolag för denna kanals utsträckning medelst kanal- och slussanläggning mellan sjöarne Östra och Vestra Silen, och hvaraf en del af Rikets Ständer anvisades till utgående under innevarande år och en annan del blifvit af nuvarande Riksdag anvisad till utgående under år 1868, aldrig varit föremål för pröfning.

Då emellertid Stats-Utskottet icke ännu handlagt den del af Reglementet för Riksgälds-kontoret, som rör utbetalandet af de vid förflutna och denna riksdag beviljade anslag och lån, men förslag dertill nu liksom vid föregående riksdagar bör af Utskottet upprättas, för att af Riksdagen antagas, samt Riksgäldskontorets vägran att, på de uti Kongl. Maj:ts nädiga Bref af den 7 December 1866 meddelade villkor för Dalslands kanal-aktiebolags berättigande att lyfta ett samma bolag beviljadt statsbidrag, utlemna nämnda statsbidrag, är en i denna månad och således under riksdagen inträffad händelse, så får jag, med återopande af 55 § Riksdags-ordningen, härmed väcka denna vördsamma motion,

att villkoren för det för åstadkommande, medelst kanal och slussar, af en förening mellan sjöarne Vestra och Östra Silen beviljade och till en del vid denna riksdag anvisade statsbidrag måste blifva af Riksdagen särskildt stadgade;

och anhåller jag vördsamt,

att dessa villkor måtte bestämmas lika med dem, som vid 1862—1863 årens riksdag stadgades för åtnjutande af det då för segelleds öppnande från Hattefura till Stora Lee beviljade större statsbidrag.

Motiverna till denna sednare anhållan äro enkla och påtagliga. Båda företagen utgöra särskilda delar af det stora kanaliserings-arbete, som fått namn af Dalslands kanal, eller rättare, det nu ifrågavarande är en utsträckning af det först med statsbidrag hugnade och båda utföras af ett och samma bolag, hvars bolagsordning, af hvilken ett exemplar bifogas, i alla sina väsentliga bestämmelser hvilat på de af Rikets Ständer för det större statsbidraget fastade villkor, hvarebländ att bolagsmännen äro förbundna att af egna medel tillskjuta hvad som utöfver statsbidraget erfordras för kommunikationsledens fullbordande, och att aktieteckningen skall uppgå till dubbla beloppet af hvad som, enligt kostnadsförslaget, erfordras att jemte statsbidraget fullborda kanalen, men hvaraf hälften endast i visst fall får af Direktionen uttagas, men aktie-egarne icke äro skyldiga vidkännas någon utgift, samt att den årliga trafik-inkomsten skall först användas till de årliga ränte- och amorteringsliqviderna å af Staten meddelade lån m. m., som skulle med särskilda olika bestämmelser för en mindre del af för det hela lemnade statsbidrag blifva nära nog oförenliga. Också har Dalslands kanal-aktiebolag i sin underdåniga anhållan till Kongl. Maj:t om nådig Proposition angående statsbidrag för kanalens utsträckning till förbindelse mellan Östra och Vestra Silen begärt, Kongl. Maj:t i näder äskat och Rikets Ständer beviljat anslag och lån till detta företag, hvilka så väl till kostnadsförslagets hela belopp, som till hvarandra och till den genom aktieteckning anskaffade fyllnaden i nämnda belopp stå i väsentligen samma förhållande som ursprungligen anslag, lån och aktieteckning till kostnadsförslaget för den större delen af företaget och sinsemellan. Äfven bör den fullbordade kanalen i sin helhet och utan möjlighet af dess delande stå i ett gemensamt ansvar för återbetalningen af de lån Staten till företaget i hela dess utsträckning lemnat.

Stockholm den 26 April 1867.

C. F. Wærn.
